

Allomorfiien semiotiikkaa

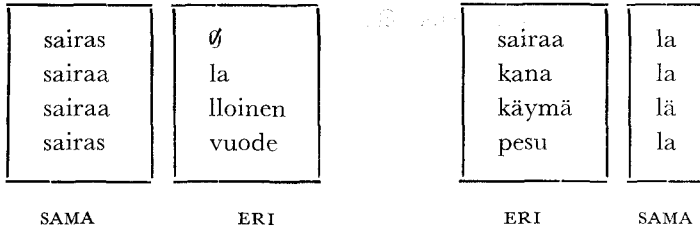
Raimo Anttila

Morfofoneemisen pohjakoodin etuna on yleensä pidetty sitä, että sen avulla vältetään allomorfinen vaihtelu kielioipissa. Menetelmä pätee suhteellisen hyvin taivutusoppiin, mutta johto-oppi tarjoaa jo visaisempia pulmia. Joka tapauksessa yksimielisiä on oltu siitä, että teoreettisesti on oikeampaa käsitellä morfeemia invarianttina pohjamuotona kuin allomorfiien joukkona. Nämä kaksi näkemystä limittyvät kielenkäytössä seuraavalla tavalla:

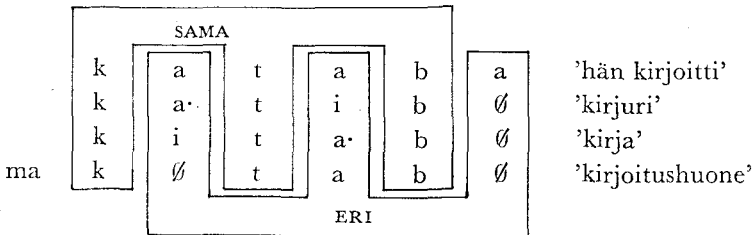
morfeemi		Y	K	T	E	
allomorfi	1	y	k	s	i	ympäristö 1
»	2	y	h	t	e	ympäristö 2
»	3	y	h	d	e	ympäristö 3
»	4	y	h	t	∅	ympäristö 4
»	5	y	h	∅	∅	ympäristö 5 (part.)

Tiettyä yhtäläisyyksien ja erojen kudosta (Γ), joka kattaa tietyn semanttisen identiteetin, on katsottu kahdesta eri (kuvaus)näkökulmasta: horisontaali akseli ($\perp$) tasoiittaa erot, vertikaali ($\dashv$) korostaa niitä pitämällä yksiköt erillään, samaan tapaan kuin yksiköt y , k , t ja e . Kummassakin tapauksessa tuotoksena on oltava tuo itse asiassa esiintyvä paradigmaattinen kudos (Γ), josta kielen oppija ja kielen tutkija pakostakin alkavat.

Kysymys on siitä, missä määrin kielenkäyttäjä turvautuu horisontaali- tai vertikaaliakseliin, eikä siitä, mitä lingvistit haluavat uskoa. Nyt onkin jälleen tultu siihen, että äärimmäistä horisontaalinäkemyistä (abstraktia morfofoneemiikkaa = »generatiivisia fonologiaa») pidetään varsin puutteellisena, eikä sen katsota olevan tervejärkistä tiedettä (mm. Esau 1973, Karlsson 1974, Linell 1974, ja vrt. Nyman 1974). Umpikujan tultiin, koska morfologiaa käsiteltiin fonologiana ja sanan asema eliminoitiin minimiin tai jopa nollaan. Sanankin puitteissa esiintyy yllä kuvatun kaltaista yhtäläisyyksien ja erojen kudosta, mutta tässä aineksina ovat morfeemit eivätkä segmentit niin kuin morfeemien sisällä:

Tällainen kuviointi pelkistää Saussuren assosiativiset suhteet ja H. Paulin perusajatuksen materiaalisesta ja formaalisesta analogiasta. Tällaisissa tapauksissa, vaikka on kysymys varsin selvästä agglutinaatiotapauksesta, vertikaali akseli voittaa, sillä ERI-osia ei voida yhdistää yhteen pohjamuotoon. Sanojen *h o l i s t i n e n* käyttö kommunikaatiotilanteessa todistaa tämän, sillä yksi ja sama muotokin voi eritä kahdeksi sanaksi, esim. saksan *Schloss* 'linna' ja 'lukko', englannin *cold* 'kylmä' ja 'nuha', suomen *korko*, *poro* ('kahvinporo' ja 'tuhka') ja *laskea*, *langeta* yms. Morfologian tehtävänä on muodostaa diagrammeja sisällyspuolesta, mikä on mahdollista vain kutomalla yhtäläisyydet ja erot samaan muotokarttaan. Agglutinaatioissa sarakkeet ovat kauniisti erillään, mutta nk. flektiivisessä tyypissä tällaisen diagrammin osat voivat olla limittyneinä, esim. arabiaassa:

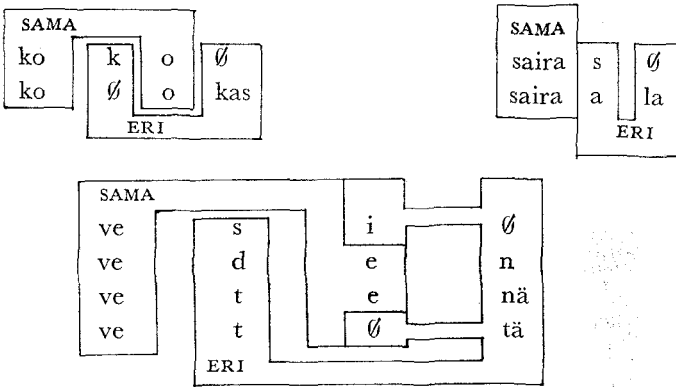

Tässäkin tapauksessa vertikaali akseli voittaa, sillä sanoja *k ä y t e t ä n* (vain lingvisti analysoi niitä) riippumatta siitä miten ne on muodostettu.

Näissä morfologisissa kartoissa (diagrammeissa) ei ole allomorfasta vaihtelua, usein on vain yksi »invariantti» morfeemi kirjoitettuna neljä kertaa, joten neljä *sanaa* voidaan lukea omasta rivistään. Nyt kun morfologia nousee jälleen kuolleista, on Humboldtin alkama keskustelu morfeemin optimaalista luonteesta muotia (yhtä merkitystä pitäisi aina vastata yksi ja sama muoto). Näin onkin saatu aikaan »uusi» paradigman koherenssin käsite, mikä ei juuri ole auttanut edistystä. Entisen pintavarianssin asemesta on nyt toivottua pintainvariassi. Syvätasollahan on yleensä tavoitteena ollut ehdoton invariassi. Ainoastaan Austerlitz on ollut valmis sallimaan vaihtelua pohjamuodoissa, joista sitten normaalit säännöt tuottaisivat esiintyvät pintamuodot (1974). Näin *lääkäri* tarvitsee pohjamuodon LÄÄK-, mutta *lääke* muodon LÄÄKK-. Tällainen kuviointi on hyvin yleinen eri kielissä, ja se onkin ollut pahana kompastuskivenä nk.

generatiivissa fonologiassa, mutta Austerlitz on kokeillut sitä jopa yhteen ja samaan paradigmaan! Näin suomen paradigma *pelaan/petata* vaatii pohjaksi PETAX-/PETTAX-, jos astevaihtelu halutaan pitää säännöllisenä. Sekä johto- että taivutusopillisessa tapauksessa on lievää suppleectiota. Tärkeää tässä on sen teoreettisen asenteen salliminen, että pohjan »suppleectio» voi tuottaa pinnan invarianssin, piirre jonka puhdasoppinen generatiivi fonologia jyrkästi hylkää. Suunta on kyllä tässä muodossa hylättävä, sillä näin optimaalit tapaukset, kuten *peti/petin*, olisivat pseudosuppleetiivisiä, PETI/PETTI-N, ja päinvastoin, *lato/ladon*, itse asiassa LATO/LATO-N. Esimerkki osoittaa hyvin lingvistin pyrkimyksen kuvaukseen, josta varianssi on (ainakin jostain) eliminoitu. Koska syvatasoa on (väärin perustein) pidetty jotenkin ainoana todellisena, on Austerlitzin analyysia kuitenkin pidettävä erittäin merkittävänä, sillä se sallii variaation muunakin kuin vain pelkkänä pintahöysteenä, pintahöysteenä, jonka poistaminen on lingvistin perusvelvollisuus.

Yllä kuvattu semioottinen tyyppi, jossa siis ei esiintynyt allomorfasta vaihtelua, ei itse asiassa ole kaukana allomorfien peruskuvioista, vrt. esim.

Tästä huomataan, että se ERI-osa, joka itse asiassa määrittelee allomorfisen vaihtelun, tunkeutuu morfeemiin ikään kuin ulkoapäin ja osoittaa samalla, että morfeemi liittyy johonkin ulkopuoliseen. *Yksi*-sanasta näimme, että tiukkana SAMA-osana säilyi vain *y*, *vesi*-sanassa sentään *ve*. Mutta on totta, että allomorfien vaihteleva osa edustaa yleensä artikulatorista samankaltaisuutta, esim. »velaari» *k/h*, dentaali *s/d/t* ja etuvokaali *i/e*, ja siksi rajojen vetäminen on vaikeaa. Tiedämme myös, että historiallisesti on syynä assimilatio, joka menee morfeemirajojen yli. Lisäksi on syytä olettaa, ettei allomorfeilla ole pelkästään häiritsevää vaikutusta, siksi yleistä niiden esiintyminen on. Niillä on oltava jokin funktio: muuten muutokset tuskin tuottaisivat niitä niin helposti, eivätkä ne jäisi kieleen niin pitkiksi ajoiksi. Kielessä merkkityypit (symboli, indeksi ja ikoni) sekoittuvat yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka osia ei kielenkäytössä ole

syytä huomata. Kun symboli on opittu, se saa heti ikonisen silauksen (lasta ei saa millään uskomaan, että *lehmä* voisi olla 'hevonen' ja päinvastoin). Allomorfit taas tuovat mukaan indeksikaalisen elementin, ne viittaavat rajojensa yli laajempiin kokonaisuuksiin, tavallisesti sanoihin. Näin esim. *vesi* kertoo, että morfi on itsenäinen tai yhdyssanan osa, *vede-* ja *vele-* osoittavat, että morfit on alistettu osina johonkin suurempaan kokonaisuuteen. Allomorfit liimaavat siis osia yhteen ja korostavat täten sanan itsenäisyyttä. Variaation käyttäminen tähän tarkoitukseen on samaa kuin sen käyttäminen maantieteellisen tai sosiaalisen indeksin osoittamiseen. Tällaiset sosiolingvistiset indeksit on helposti huomattu, mutta allomorfien semioottisen funktion tunnustaminen puuttuu täysin nykyisestä muuten positiivisesta konkreettisesta suuntauksesta (esim. Karlsson 1974 a).

Kun nyt allomorfi viittaa indeksinä seuraavaan morfiin ja sitä kautta semantiseen sisältöön, on erittäin luonnollista, että tämä viittaus kohdistuu suoraan semantiikkaan. Tällöin indeksistä tulee symboli, ja näin se pääte, johon viitattiin, voi tarpeettomana kadota. Ilmiö on mitä tunnetuin. Näin allomorfien sisällä olevasta ERI-osasta tulee taivutusopillinen merkitsijä eli allomorfit itsenäistyvät, vaikka säilyvätkin paradigman osina, esim. viron *tuba/toa* 'tupa', liivin *tämm/tamm* 'tammi', koltan *kue'll/kue'l* 'kala' (kaikissa nom./gen.), ja tilanne on tuttu suomen murteistakin (germaanisten kielten umlaut on tuottanut samaa, esim. englannin *mouse/mice*). Allomorfien itsenäisyys voi ilmetä myös johto-opissa niin, että variantti vastaa täysin itsenäistä symbolia, esim. *yksinäinen/ylhte-näinen*, *vesinen/vetinen*, *hevo-nen/hepo-nen*. Tätä keinoa on myös nytemmin käytetty tietoisesti kielenhuollossa, esim. *jul-istaa/julk-istaa*. Joskus on myös saatu uusia kantoja, esim. *tahko/taho*, *pelti/pelli*. Tässä on tietenkin pakko jättää pois ne k ä y t t ö t i l a n t e e t ja ne abduktiot, jotka ovat johtaneet lopputulokseen. Tärkeää on kuitenkin, että allomorfi on näissä abdusoitu j o n k i n s a n a n o s a k s i e i k ä j o n k i n m o r f e e m i n j ä s e n e k s i. Kokonaisuus on voittanut, ja kun siitä käsin on uudestaan irrotettu osa, se noudattaa tätä kokonaisuutta (*PELLI* 'uunin pelti') eikä lähtökohtaansa (*pelti*).

Morfofoneemista vaihtelua on pidettävä sanansisäisen indeksin ikonina (diagrammina). Tällainen indeksi ilmaisee suhdetta. Morfofoneeminen relatio on suhde eikä olio, ja siksi morfofoneemisella koodilla (invarianteilla pohjamuodoilla) ei ole todellisuusarvoa. Morfofoneemi on fiktio (Hockett, Komárek 1964, Karlsson 1974 a, Linell 1974). On kummaa, että juuri universaalien etsijät ovat luottaneet eniten juuri invariantteihin pohjamuotoihin, sillä tällainen harjoittelu on filosofisesti mitä arveluttavinta. Berkeley kysyi, millainen on universaali ihminen ([häntä ei voi kuvata] Linell 1974), ja jo Aristoteles osoitti, miten analogia s a m a n k a l t a i s u s s u h t e e n a antaa paremman ratkaisun (vrt. Anttila 1974 b § 1.3). Generativistien paljon käyttämä termi »lingvistisesti merkitsevä yleistys» on pelkkää hämäystä (Esau, Karlsson, Linell),

sillä se perustuu suhteen vääristämiseen olioksi. Kanta, että vain morfeemilla ja allomorfeilla on kielellistä todellisuutta, on vahvasti lisääntymässä, esim. Komárek osoitti, että usein allomorfi kertoo täysin seuraavan suffiksin (*vlc-i* nom. /*vlk-i*. akk. 'sudet'). Korhonen osoitti 1969, että jopa allofonilla on tällainen semioottinen funktio, esim. kantalapin vaihtelussa *kole 'kala' : *kolen 'kalan' /:n lievällä pituuserolla on semioottinen funktio. Korhonen nimittää tällaista »fonologisesti irrelevanttia» piirrettä *koasifoneemiksi*; se on distribuutioltaan allofoni, funktioltaan foneemi. Komárek ja Korhonen laskevat morfofoneemisille vaihteluille informaatioarvot, kun taas Shapiro (1974) korostaa niiden semioottisesti motivoitua luonnetta. Generavistien »selittävä» morfofoneemisten sääntöjen merkitsemistapa, $x \rightarrow y / - z$, on puhdas morfologisen indeksin *k u v a u s* eli indeksin ikoninen kuva. Tätä funktiota ei ole ollenkaan ymmärretty, ja näin generatiivi kieliooppi on joutunut keskittymään työkalujen taksonomiaan piittaamatta siitä, mihin näitä kaluja käytetään. Shapiro ehdottaakin, että notaatiolle $x \rightarrow y / - z$ annettaisiin vihdoinkin myös sisältöä. Tällainen säännön kuvaus on tietenkin lingvistin tekemä, eikä ole takeita siitä, että normaalit puhujat leikkaisivat indeksejä tällä tavalla irti, sillä allomorfikuvio on samalla lailla indeksisuhteen diagrammi. Itse asiassa tällainen yhtäläisyyksien ja erojen kudos on psykologisesti todellisin ja konkreettein diagrammin muoto. Vaikka nyt allomorfit pääsevät jälleen oikeuksiinsa, abstrahoidut säännöt ovat silti käytössä. Näin esim. Karlsson liittää astevaihtelusäännöt piirteinä tiettyihin sanoihin, esim. »normaaliin» *lahti/lahden*-tapaukseen, ja säännön käänteismuodon *lähde/lähteen* -tyyppiin (1974 b s. 99—100). Katsoisin, että tällaisessa tapauksessa allomorfien käyttö on parempaa. Paradigman oppiminen on tietyn allomorfikuvion oppimista, ja näin koulukieloppien teemamuotoperiaate on teoreettisesti täysin adekvaatti. Korhosen (etc. 1973) havainnot ovat myös teorian kannalta varteen otettavia, esim. teemamuodot *kä'p̄per/kä'p̄per* 'lakki' (nom./gen.) ilman (aste)vaihtelua, *njoolp̄/njoolp̄* 'nulppo', missä aste- ja vokaalivaihtelu kulkevat »normaaliin» suuntaan, ja *maainâs/mainnâz* 'satu', missä aste- ja vokaalivaihtelu edustavat päinvastaista suuntaa, on opittava omina sarjoinaan, vaikka onkin käytetty samoja rakennosia. Näin siis symbolinen aspekti tulee pakosta mukaan diagrammiin, ja tällaisen seoksen totesimmekin kuuluvaksi jo kielen perusluonteeseen. *Maainâs*-tyypin loppusibilantin sointivaihtelu esiintyy myös yksinään erottamassa nominatiivia ja genetiivia, esim. *piä'ss/piä'zz* 'pesä'. Linellin viesti on samanlainen, sillä hänenkin mukaansa morfologian perusosat ovat *s a n a m u o t o j a*, ja näin teemamuodot edustavat aivan oikeita rakennuspalikoita. Sanakirjaan (leksikkoon) on otettava yksi tai useampia sanamuotoja, mutta tuskin on syytä seurata Hallen (1973) hämmästyttävän amatöörimäistä vaatimusta, että sanakirjaan on merkittävä jokainen taivutusmuoto erikseen, mikä sinänsä todistaa tyyppillistä »generatiivia» sokeaa hyppimistä äärimmäisyydestä äärim-

mäisyyteen ottamatta huomioon empiiristä evidenssiä.

Tärkeä kysymys on siis: mikä on allomorfin määritelmä? Kysymyksen on oltava mitä keskeisin, jos kerran allomorfin asema on näin keskeinen. Vastausta varten on palattava yllä mainittuun dialektologiseen suhteeseen, jossa myös esiintyy indeksaalinen funktio. Dialektologiassa tämä funktio liittyy pragmaattiseen akseliin, siis merkin käyttäjiin, ja morfologiassa syntaktiseen aspektiin, joka liittää merkkejä merkkeihin. Generatiivi »fonologia» johdattaa eri murteet samasta pohjamuodosta ja pitää tällaista menettelyä samalla pohjamuodon psykologisen todellisuuden todisteena, sillä tämä asiantila mukauttaa sen, että eri murteiden puhujat ymmärtävät toisiaan. Tiukka strukturalismi taas piti jokaista kielimuotoa täysin omana systeeminään, mikä ei selittänyt sitä, että murteiden puhujat pystyvät kommunikoimaan keskenään. St. Clair esittää, että dilemma pystytään ratkaisemaan, jos murre-suhteita pidetään perheyhtäläisyyksinä (1973). Murteet ovat nyt komplekseja yhtäläisyyksien ja eroavuuksien verkkoja, jotka limittyvät niin, että kaksi idiolektia eivät ole välittämättä identtisiä, mutta muistuttavat toisiaan niin paljon, että tulkinta on mahdollista. *Yksi*-sanan allomorfikartta (yllä) on myös tällainen verkko, ja niin allomorfinkin määrittelyssä on turvaututtava perheyhtäläisyyden käsitteeseen. Mitään helppoa ratkaisua ei tästä saada, sillä samankaltaisuutta ei pystytä ennalta määrittelemään. Se on se perusaksiooma, josta on lähdettävä. Abduktiot kyllä osoittavat jälkeenpäin, mitä yhtäläisyyksiä on nähty. Tämä selittää sen, että eri ihmiset voivat ryhmittää saman allomorfinverkon eri lailla, eikä näin voida saadakaan yleispätevää, koko kieleen sopivaa sovellusta. Mutta perheyhtäläisyydet selittävät ja oikeuttavat juuri avoimet systeemit, joihin kielikin olennaisesti kuuluu.

Perheyhtäläisyydet selittävät parhaiten myös sanojen merkitysten avonaisuuden ja kontekstista riippuvaiset variantit (esim. juuri metaforan). Varianttien semiotiikka on mm. Roland Barthesin menestyksellisesti edistämää konnotaation semiotiikkaa. Redundanssilla voidaan myös kommunikoida, ja metafora osoittaa sen, että on pakkokin. Asia on itsestään selvä, jos ajatellaan kielen käyttöä eikä kieltä lingvistien suosimaan tapaan koodina. Mutta koodistakin on jäänyt ymmärtämättä allomorfien semioottinen funktio. Tässäkin on kysymyksessä varianttien semiotiikka, ja niin kuin yllä näimme, allomorfien funktio on juuri *kon-notaatio*, sillä allomorfi merkitsee osana kokonaista sanaa. Allomorfien väliset perheyhtäläisyydet osoittavat diagrammaattisesti samansukuisia merkitysrykelmiä. Kysymys on suhteista eikä olioista, ja skaalan toisessa päässä on suppleetio (erilaisuuden ääritapaus), mutta allomorfitkin voidaan tajuta (ja useimmiten tajutaankin) samoin. Yhtäläisyyksien ja erilaisuuksien morfologinen kudos vaatii sitä pystyäkseen tehtävänsä. On paradoksaalista, että juuri syntaksiin keskittyvä koulukunta laiminlöi niin perusteellisesti morfologian syntaktiset indeksisuhteet ja teki niiden poistamisesta hyveen ja tieteellisen

saavutuksen. Allomorfiien väliset suhteet ovat siis syntaktisen indeksin diagrammaattisia kuvia, ja näin allomorfit liittyvät olennaisesti kielen yleiseen struktuuriin, missä erilaiset diagrammatisaatioprosessit muuttavat hierarkkisia struktuureita lineaareiksi diagrammeiksi (ks. Anttila 1974 b s. 13, 119—120). Koska diagrammeja tuotetaan kommunikaatiota varten, ne voidaan tajuta holistisesti, mikä antaa uuden symbolin, eli diagrammi ikään kuin aksiomatoidaan tiettyssä kontekstissa ja tiettyssä oppimistilanteessa. Diagrammatisaation tulos kuuluu käytössä, mutta prosessi säilyy, ja näin saa liikkeelle panevan voimansa nk. lingvistinen sykli, jonka tutkiminen on myös viime aikoina elpynyt. (Lisää morfologian indeksimäisistä aineksista teoksissa Anttila 1974 a ja b.)

L Ä H T E I T Ä

- ANTTILA, RAIMO 1974 a. The indexical element in morphology. *Innsbrucker Beiträge zur Sprachwissenschaft*, Reihe Vorträge. Innsbruck.
- 1974 b. Analogy. Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen laitoksen kenraali-harjoituksia No. 1. Helsinki.
- AUSTERLITZ, ROBERT 1974. Language contact in Fenno-Scandia through the ages. — Proceedings of the second international conference of Nordic and general linguistics, Umeå 1973. Toim. K. H. Dahlstedt. Skytteanska samfundet. Umeå.
- ESAU, HELMUT 1973. The generality principle and the goals of phonological theory. — *Linguistische Berichte* 28/73 s. 1—22.
- HALLE, MORRIS 1973. Prolegomena to a theory of word formation. — *Linguistic Inquiry* 4 s. 3—16.
- KARLSSON, FRED 1974 a. Phonology, morphology, and morphophonemics. *Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics* No. 23. Göteborg.
- 1974 b. Centrala problem i finskans böjningsmorfologi, morf fonematik och fonologi. Turun yliopiston fonetiikan laitoksen julkaisuja No. 13. Turku.
- KOMÁREK, MIROSLAV 1964. Sur l'appréciation fonctionnelle des alternances morphologiques. — *Travaux linguistiques de Prague* 1 s. 145—161.
- KORHONEN, MIKKO 1969. Die Entwicklung der morphologischen Methode im Lap-pischen. — *FUF* 37 s. 203—362.
- 1973. Kieliopin pääkohdat / Koltansaamen opas. *Castrenianumin toimit-teita* No. 4. Helsinki.
- LINELL, PER 1974. Problems of psychological reality in generative phonology. *Reports from Uppsala University Linguistics Department* No. 4. Uppsala.
- NYMAN, MARTTI 1974. Synkronisen rekonstruoinnin rajat. — *Vir.* 3/1974 s. 223—242.
- SHAPIRO, MICHAEL 1974. Morphophonemics as semiotic. *Acta Linguistica Hafniensia* 15.
- ST. CLAIR, ROBERT 1973. The independency principle in dialectology. — *Language Sciences* 27 s. 23—26.

About the semiotics of allomorpha

Raimo Anttila

The notion that invariant underlying forms are superior to classes of allomorpha is now considered wrong in ever increasing degree. Allomorpha represent a network of similarities and differences, not unlike pure agglutinative paradigms with morphemes as building blocks. *Sairaa-la* 'hospital' and *sairaa-lloinen* 'sickly' represent two different words, but similar independence is displayed by the two allomorpha *sairas/sairaa-* 'sick'. Robert Austerlitz has been willing to posit variation in underlying forms, e.g. PETAX-/PETTAX- for *petaan/petata* 'I make the bed / to make the bed', in which the surface shows no variation in the dental. Variation is no mere decoration, although linguists are trained to eliminate it in their descriptions.

But allomorpha do not just disturb paradigms, since they add an indexical overlay to morphemes. The part that is identical between two allomorpha represents the symbolic part of the linguistic sign, and the alternating part points beyond the morph towards larger stretches within the same word. Allomorpha glue parts together and thus enhance the independence of the word, leading often to direct symbolization of a semantic content (as in *mouse/mice* without the suffix that was the original target of the allomorphic alternation). The independence of the allomorph comes often out in derivation also, as in *yksi-näinen* 'lonely' and *yhte-näinen* 'uniform', with regular allomorpha of *yksi/yhte-* 'one'. Language use shows that an allomorph is abducted rather as part of a word than as a member of a morpheme.

Morphophonemic alternation is an icon of a word-internal index, and these alternations are relations and not things as generative phonology would have it. The morphophoneme itself is a fiction. The 'linguistically significant generalization' is a distortion of a relation into a

thing. Further, Mikko Korhonen has shown that even allophonic alternation has indexical function, e.g. in Proto-Lapp **kole* 'fish', **kolen* 'of a fish' the length distinction tells about what follows. These allophones are that only in terms of their distribution, but their function is phonemic. Korhonen calls this rise of the indexical function within an allomorph quasiphonemic. The standard notation $x \rightarrow y / -z$ is just a diagram of the indexical function of allomorpha, a mere description and no explanation at all.

In fact, the use of allomorpha as principal parts in the paradigm is superior to such morphophonemic rules, and school grammars are thus unexpectedly more adequate than thought. A network of allomorpha is a more concrete diagram and it is the only conception that has psychological reality.

The importance of the allomorph raises the question of its definition. It can be remembered that dialectological variants have similarly been derived from shared underlying invariant forms. This is as inadequate as taking dialects as completely independent systems. Robert St. Clair has suggested that the dilemma can be solved by taking the relationships among dialects as family resemblance. The same is true of allomorpha, although easy applications are impossible, since similarity cannot be defined in advance. Different people group allomorpha differently. Family resemblances provide also the necessary open-ended system and justify the semiotics of variants or the semiotics of connotation required by allomorpha, whose indexical function is literally connotation. Language is a system that converts hierarchic structures into linear diagrams, and allomorphic maps fit well into such diagrammatization.